

Torat Habayit ('Hafets 'Haim)

Chapitre 18

איתא באבות אריב"ל בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה ואם כה היה בזמנם שהיו עמלים על התורה רבבות אנשים במסורת נפש בקדושה וטהרה כמלאכי אלקים והיו מוסרים נפשם על קיום כל דבר מן התורה אעפ"כ לא יצאו בני דורם ידי חובתם לכבודה של תורה מה נאמר לעלבונה של תורה היום אשר על כזאת לא היה עוד לישראל אשר אף מדור אחד שלפנינו ירדנו אלף מדריגות אחורנית הן בלימוד התורה הן בקיומה ונתקיים בנו האמת נעדרת (אמת היא התורה כמש"כ אמת קנה) וכמו שאחז"ל מלמד שנעשית עדרים עדרים והולכת לה היינו שיוצאין והולכין להם כתות שלימות מלומדי התורה. הבתי כנסיות שהיו מלאין חבורת של בני תורה בעלי מקרא בעלי משנה בעלי גמרא בעלי מדרש בעה"ב לעצמן. אברכים לעצמן. בחורים לעצמן ועתה בעו"ה נתרוקנו הבתי מדרשים כל חבורה וחבורה נדדו והלכו להם. והלואי נשאר אחד אחוז מעשרה ולא די עוד בזה כי גם גזרו צאן ממכלאות גם מהחדרים ושיבות יוצאין והולכין להם כתות עדרי צאן ישראל שהיו מלאין תמיד חדרים של ילדי ישראל עמילים בתורה כל היום. ובזה נשתבחו ישראל שבכל עת צר ומצוק לא הסירו בניהם מתורה כדאיתא בתנוד"א פרק כ"ז שעי"ז נושא הקדוש ברוך הוא פנים לישראל למדו אותם חמשה חומשי תורה עם פירש"י הכניסם לגמרא עד שבכל עיר קטנה היה כמה מלמדים לגמרא גם כמה ישיבות קטנות היו בערים גדולות וקטנות, שלמדו נערי

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

ישראל גמרא עם תוספות בעיון ובשקידה. כבוד ד' היה חופף בעולם על מקדשי מעט האלה. קול יעקב היה מצפצף בבתי כנסיות ובתי מדרשות. וזה היה משמרינו ומצילנו מכל צרה בכל עת גלות המר. וזכו עי"ז כל בני הדורות לבנים קדושי עליון שזיכו להם ולאבותיהם לחיי עוה"ב. ועתה בעו"ה האמת נעדרת נדדו והלכו להם ילדי ישראל גם מחדרים. והעיקר קולט היצר חיצו אל לימוד הגמרא שנצערין והולכים יום יום נורא מאד שבמקום שהיה חמשה מלמדים לגמרא נמצא אחד ויש שגם אחד אין. בכמה ת"ת לא נמצא אף מלמד אחד לגמרא כמה ישיבות קטנות נתבטלו והנמצאים נתרוקנו שבמקום מאה נערים נמצא עשרים ובמקום חמשים עשרה או לא כלום. אוי ואבוי לנו לצרה הזאת שבאין תורה שבע"פ הלא כל קיום האומה ח"ו בסכנה וכל כריתת הברית עם ישראל היה על תורה שבע"פ כמשחז"ל בגיטין לא כרת הקדוש ברוך הוא ברית עם ישראל אלא על תורה שבע"פ כמש"נ ע"פ הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל. ואנו רואים זה בעינינו כי מי נתן כח לעם זו לעמוד נגד כל גלי הזמן גזירות ושמדות שקמו עליהם (בימים הקדמונים) בכל דור ודור להעבירם מתורתם ולהשמידם מן הארץ ח"ו. אם לא תורתם שבע"פ אשר התלהטות אהבתם ודבוקתם בה. היה נורא מאד. באשר יגעו ועמלו עליה מילדותם. הכירו חכמתה הכירו קדושתה ונמסכה קדושתה בדמי עורקיהם. ומלאה כל לבבם. היא נתנה להם עוז ועצמה לעמוד כנגד כל הסערות ולא לזוז מחוקי אלקים אף כקוצו של יו"ד. ועתה כאשר פנינו עורף לתורתנו הוי מה יהיה אחריתנו. ומה לנו לדבר לימים יבאו כבר אנו רואים בעינינו מה שהגענו מחינוך החדש שחנכנו את בנינו. עד שנוכל לומר כי כהיום נפסק תקות שלומי אמוני ישראל שישארו בניהם עובדי ד' תמימים ישרים. והיצר אינו מסתפק בשביתת תורה שבע"פ גם תורה

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

שבכתב אינו מניח ללמוד בחדרים. בכמה מקומות נתקן לימדו מעטאדעס תחת תורת אלקים ואף א"ב כ"ב אותיות של התורה אינו מניח ללמוד ורק מעטאדעס. כללו של דבר עלה הכורת עלינו להשבית תורה מישראל מעולל ועד יונק ועד איש שיבה. ואנחנו מחשים. הוי ואבוי הלא עמודי עולם ירגזון תורת ד' היא יסוד כל העולם עליונים ותחתונים על הבל תינוקות של בית רבן העולם עומד ואם תשבת התורה הלא עמודי עולם יתפלצון אומלל ארץ ויושביה והנביא הושע קורא בקול נבואתו [הושע ד'] כי ריב לד' עם יושבי הארץ כי אין אמת ואין חסד ואין דעת אלהים בארץ ופירשו במדרש אין אמת אין דברי תורה נאמרין שנקרא אמת כמו שנאמר אמת קנה ואל תמכור ואין דעת אלקים הוא פשוט שאין נותנין לב להתבונן לגדולתו של הקדוש ברוך הוא נותן התורה והשגחתו [שבעו"ה כהיום הוא מראשי הסיבות שמעתיקין את עצמן ואת הבנים מתורת ד' למען השג תכלית עבורם כי האמונה

בהשגחה רפתה בעו"ה וקדושת התורה נתחללה] וממילא ע"י ביטול תורה וחסרון אמונה בא ממילא לאלה וכחש וגנוב ורצוח ונאוף וסיים הנביא ע"כ תאבל הארץ ואומלל כל יושבי בה והלא כבר אנו רואין בעינינו עד כמה אבלה הארץ ועכ"ז אין אנו שמים אל לבינו להיטיב דרכינו וכבר אמרו חז"ל (שבת ל"ב) שבעון ביטול תורה חרב וביזה בא לעולם שנאמר והבאתי עליכם חרב נוקמת נקם ברית ואין ברית אלא התורה שנאמר אם לא בריתי חוקות שמים וארץ לא שמת ובעו"ה אין איש שם על לב. והיצר הולך וכובש כל העולם לחזק דעותיו כי להשכיל לבניו לבקש תכליתם עבורם הוא חוב קדוש קודם לכל דבר. הוי ואבוי חובת חדשים נעשו בארץ וחוב האמיתי חוב הגדול אשר עלינו עזבנוהו. וכבר צוח הכתוב תחת שלשה רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה אבותינו החזיקו מעולם חוב ראשון לכל ללמד לבנו תורה חומש ופרש"י וגמרא עד

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

שכחו מגעת כפי המחויב באמת אב לבן מן התורה ועי"ז היו מלאים הבתי מדרשים וחדרים וישיבות מבנים יגיעים בתורה כל היום. ועתה חובת חדשים נעשו בארץ הבתי מדרשים וחדרים נתרוקנו ובנינו יגיעים על ילדי נכרים ביגיעת נפש ובשר אוי לנו שהגענו לראות זאת בעינינו שפחה כי תירש גבירתה. ומי חידש לנו חובת אלו, ומי פטר לנו מחובתנו הגדולה שנכנסנו כל עם ד' בברית להנחיל תורת ד' לבנינו והוזהרנו באזהרות כפולות ומכופלות בהשמר וגו' פן תשכח וגו' ופן יסורו וגו' והודעתם לבניך וגו' והננו מקבלים עלינו זאת בקבלת עול מלכות שמים בק"ש בפרשה ראשונה ושניה ושנתתם ולמדתם ונצטוינו לקבוע זה בתפילין שבראשינו ובמזוזות שבפתחינו שלא נעלים אף רגע אחת מן היסוד הזה ולמה זה הלכנו קדורנית בעיקר הזה שהיא יסוד אומתינו ויסוד תקנת איש יהודי נאמן לאלקיו להשאיר בנו אחריו דבוק בד' ותורתו ואשר לא תהיה זאת רק מלימוד הגמרא בעמל ויגיעה שבדבקותם בקדושתה באורה וכבודה. יתדבקו לאלקים חיים וכמו שאה"כ ולדבקה בו וכמו שאמרו בספרי כיצד אדם דבק בהקב"ה אלא זה הוא המדבק לת"ח ור"ל שעי"ז יתדבק בתורה וכן אמרו בספרי על פסוק ואהבת כיצד אדם אוהב הקדוש ברוך הוא אלא ממה שנאמר אחריו והיו הדברים האלה על לבבך. ולמה נטעה עצמינו בטענת היצר שהולך וכובש כל העולם כי עלינו לבקש תכלית לבנינו. ומי זן אותנו ואבותינו מימות עולם אף שלא הקדימו לבקש תכליתם לבניהם ורק גדלו אותם על ברכי התורה בנערותם בכ"ז גדלו והצליחו כל אחד לפי מזלו גם גבירים גם אצילים יצאו מהם לכבוד להם ולכל ישראל ופתאום אבדנו האמונה בד' הרועה אותנו מעודנו והכתוב אומר אני ד' לא שניתי ואתם בני ישראל לא כליתם הכונה הנכם רואים שאני לא שניתי אחרי שאתם לא כליתם ואשר היום אנו רואים זה בעינינו נפלאות ה' קיום שה נאלמה בין רבבות חיתי טרף במאראקא ורומאניע וכיו"ב ובדבר הזה שיזון הקדוש ברוך הוא לבוטחים בו לא נאמין בו. גם הלא

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

כבר אנו רואין בעו"ה האושר והטוב מהתכליתים שהתורה היצר לבנינו ואיך לא ירגז לבבינו מחרדת יום הדין כי ישאלנו על חובתינו ואז לא ניכר עשיר על דל לכל ישאלו והכל צריכים להשיב כקטן כגדול כדל כעשיר ומה נשיב. גם העשירים מלפנים שכרו מלמדים לבניהם ללמדם תורה ויהיה בניהם לכבוד לעם ד' לשם ותפארת לאבותיהם בזה ובבא ומה ינחלו היום מבניהם רק בזיון וכלימה בזה ובבא:

ע"כ אחים אהובים העם אשר בחר לו ד' לנחלה נשים לבינו על דרכינו נסורה מדרך העקלתון שהדריכנו בו היצר ושלוחיו נשובה אל דרך הנכונה הגדולה הרחבה שהלכו בו אבותינו מעולם נשובה לד' ותורתו גם אנחנו גם בנינו. בכל כחו על כל אב להחזיק בניו הקטנים לתורת ד' ללמדו חומש עם פירש"י שתתן לו ידיעה רבה בתורה שבע"פ בילדותו שבפירש"י נמצא ביאור התורה והמצוה ומדרשי חז"ל הק' המדבקים לבם של ישראל לאביהם שבשמים (ולא לדלג ח"ו אף פרשה או פסוק אחד כהנהגת המדריכים החדשים לומר פרשה זו נאה ופרשה זו אינה נאה לפי בערות שכלם להעיז פניהם לעשות

משטר בתורת אלקים חיים). והכל כמו שלמדו לנו אבותינו ואח"כ להתאמץ במסירת נפש להכניס הבן במקור מים חיים הוא תושבע"פ הגמרא הק' שתאיר בבתי נפשו אורה וקדושתה ותפקחנה עיניו לראות מראות אלקים (אשר בעו"ה כבר נמצא חלק גדול בישראל שזרה להם אור האלקי של תושבע"פ לא טעמו מתיקותה כלל המתוקים מדבש ונופת צופים כמש"א דוד (מלך ישראל) נשובה נא נתחזקה יחד עם ד' ליסוד הזה שכל אשרינו ואושר בנינו תלוי בזה:

ובאמת לא רק על כל איש יחידי מוטל הדבר גם על כל קהילה קדושה ביחד חובה על שלומי אמוני ישראל לחוש לעלבונה של תורה להתאסף ולהתאגד לרפא שבר עמינו לרפא שבר בתינו ההרוס להשיב לב בנינו למקור קדושת נפשם שהוא

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

רק ע"י לימוד הגמרא הק' בעמל ויגיעה כמו שהדריכנו
אבותינו יתחברו ויתאגדו יחד אבות נאמנים לאלקים
ותורתו ויבקשו תחבולות לבנות ביתם לשים להם שארית
ותקוה בעולם שישארו בניהם נאמנים לד' ותורתו אשר תבא
זאת רק ע"י יגיעה בתורה שבע"פ שימו נא ראשי כל עדה
ועדה לב לתקן כאו"א פרצת בני עדתו לחזק לרומם לימוד
הגמרא

לבקש מלמדים טובים ולטפל בעצמם לבחון התלמידים בחדרים
[וכן כתוב על רבינו רע"א ז"ל שאף בזמנו היה הולך לחדרים
לבחון התלמידים] וכן ליסד ת"ת לגמרא בעד בני עניים*) וליסד
ישיבות קטנות לנערים ולראות שבני העיר יתנו ארוחות
לתלמידים ומה נכון אם בני עניים השיגו גם רבם בלא כסף כי
הרבה מבני עניים שאבותיהם מנתקין אותם מתורה בשביל שאין
בידם לשלם שכר מלמדם כידוע ואשרי למי שמתאמץ ומתעורר
לזה זכות הרבים תלוי בו:

כללו של דבר אין אנו רשאים לראות כבלע את הקודש ולחשות
כ"א לעשות כ"מ שבכחו לד' ותורתו:

והנה האיש הנלבב עליו להתבונן הרעה הגדולה שעושה לבניו
בהסירם מלימוד התורה בילדותם ושוללים מהם הבחירה שאף
אם יתבוננו באמצע ימיהם חובתם כבר לא יהיה בידם אחר
שלא למדו אותם אבותיהם בנערותם תורה והאדם הלא לא
לעולם יהיה בעולם ההבל וכמה יתמרמרו הבנים על אבותיהם
בהגיעם אל עולם הגמול אל העולם שכולו טוב שכולו ארוך
בראותם גדולת ערך לומדי התורה יראו עיניהם ערך מעלת
האנשים של בעלי משניות. שחזרו בחייהם הרבה פעמים
משניות. יותר מהן בעלי גמרא שיגעו ללמוד בכל יום דף
גמרא ושלמו ש"ס כמה פעמים בחייהם. יותר מהן רבנן [אשר
בעו"ה נקטן ערכם כהיום] שיגעו ועמלו כל ימיהם בתורה
שבכתב ובע"פ ביגיעת נפש ובשר וכפי יגיעתם על התורה
מרוב דוחק כן ינהרו פניהם ויגדל כבודם לעתיד כל אחד לפי

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

ערכו כמו שאמרו חז"ל על הפסוק שחורות כעורב
אלו ת"ח שמשחירין פניהם על התורה בעוה"ז הקדוש ברוך הוא
מבהיק זיוון בעוה"ב והם אין להם חלק בכל אחד מאלו כי
רחוקים היו מן התורה ובלו חייהם בהבל רק לבקש כסף וכבוד
מדומה כל היום ובאין תורה אין קיום התורה כמובן כי ישארו
ריק מכמה מ"ע ק"ש ותפילות וגם ציצית ותפילין ועוד ועוד וגם
כמה עבירות חמורות יעברו שעתידים ליענש בעונש גיהנם וכמה
יתמרמו אז על אבותיהם אשר דרשו להם רק אושר עוה"ז
הכלה ואושר הגדול הנצחי מנעו מהם האם נוכל לשער גודל
צערם גודל מרירותם על הרעה אשר אבותיהם הרחמנים עשו
להם ברחמנותם מה שלא יעשה אף האכזר היותר גדול
באכזריותו:

שמעו נא אבות רחמנים כעניים כעשירים! התבוננו על דרכיכם
התבוננו הרעה הגדולה שאתם עושים לבניכם במנעכם
אותם מלימוד תורת ד' וקיומה אור חייהם וכבודם הנצחי:
ואעתיק בכאן ציור אחד המבהיל לב שומעיו ציור אמתי שאין
עליו תשובה לוא היה ר"ל לאב עשיר בן יחיד אלם שנשתקל
מילולו מחמת חולי ויובילו האב לרופאים מומחים ולא מצא
תרופה למכתו הבן נגדל בשנים וגם בדעת כאחד האדם אבל
אין מלה בלשונו. אביו בוכה בחדרו בראותו צרת בנו
יחידו ויפזר הון עתק להובילו לפראפעסרן (פרופסורים) ואין
תרופה כמה היה מרוצה האב לסבול עינוי הגוף וכ"ש לפזר הון
באין שיעור אם היה רק ביכולתו להשיב מלין בפי בנו יחידו.
ועתה אשאלך אחי ידוע לכל איש משלומי אמוני ישראל כי
עסק האדם בישיבה של מעלה הוא תורת ד' כל אחד לפי
מדרגתו כדאיתא בזה"ק ובסה"ק מתיבתא דר"ע מתיבתא
דאחי' השילוני והיינו שבתורה שלמד אדם בחייו יתגדל שם
ידיעתו למעלה מאד והוגה בה ומתהני בחידושים
המתחדשים לאין קץ כל יום ויום והוא פשוט כי במה ישיחו שם
בעסק יער או דגן וכיו"ב אין שם לא אכילה ולא שתיה וכל צרכי

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

בני אדם והאיש אשר לא למד תורה מעולם הלא ישב בע"כ שם
כאלם לא יפתח פיו כי במה ידבר וכאלם ממש ישב ולא יום אחד
ושנים אחדים רק ימים ושנים באין מספר ומי עשה לו כ"ז אם
לא האב בעצמו במנעו ממנו בסכלותו תורת ד' העומד לו
לעולמי עד הנותנת לו כבוד וגדולה נצח נצחים. יתן ד' שיתבוננו
האבות מה שלפניהם ויזכו להם ולבניהם באושר התורה ונזכה
בזכות זה לגאולה כמש"כ גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם.
בבי"א:

Questions au Rav Dayan (tome 6)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions